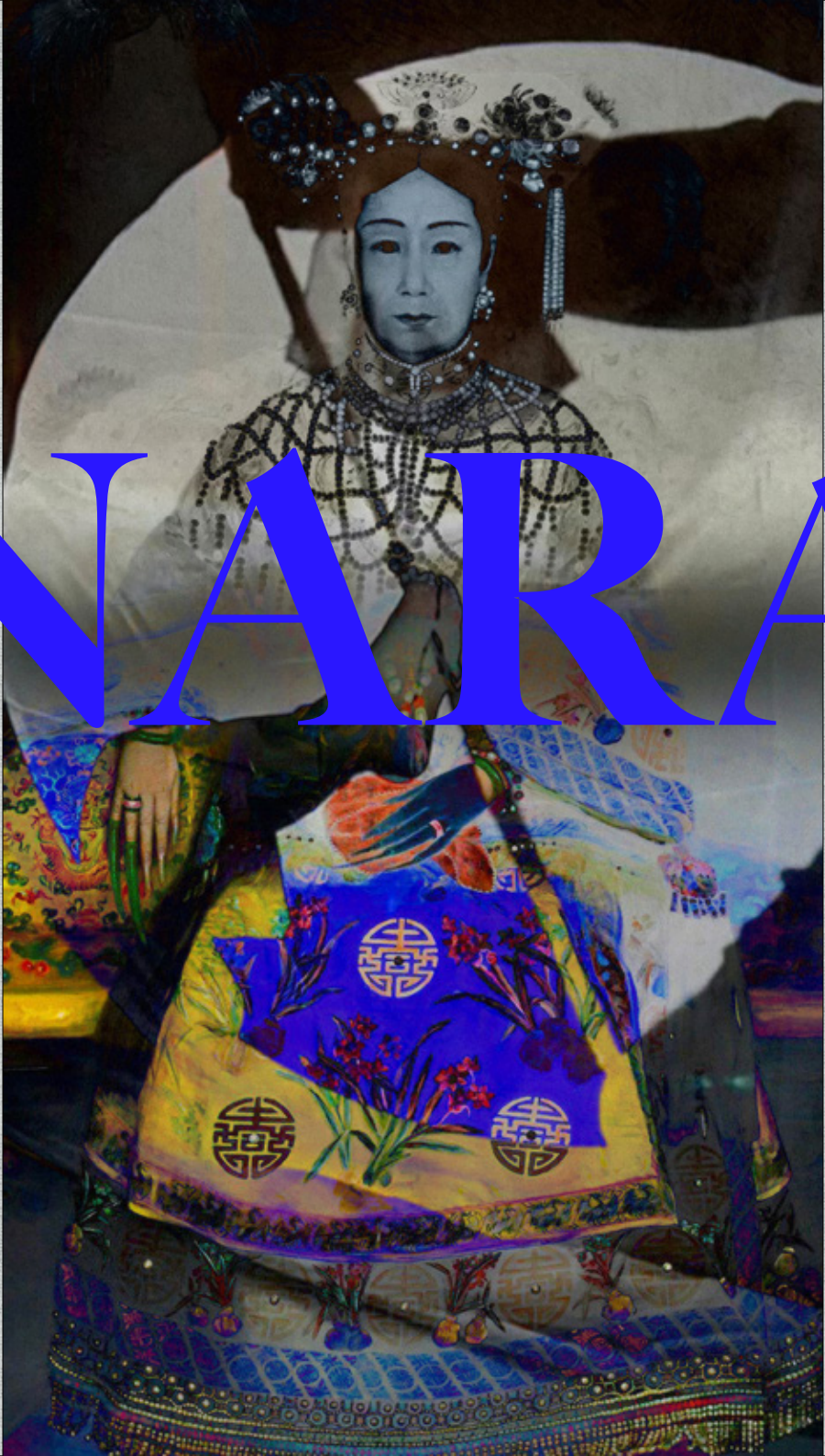

NARA

KAMMEROPERA

TZE YEUNG HO

Kammeroperaen «Nara» er en fiktiv fortolkning av en del av kinesisk historie, i det den tar utgangspunkt i aspekter ved livet til Kinas siste keiserinne, Dowager Cixi. Hun var en kompleks og sammensatt personlighet med stor betydning for samfunnsutviklingen i Kina på tidlig 1900-tall. I «Nara» vil hun representeres ved sine ulike roller: I rollen som eneherkende stats-overhode, hvor hun kunne være beregnende og grusom, men også fremtidsrettet. Her foretrakk Cixi å fremtre med mannlige trekk og ville tituleres «kjære pappa». I kontrast til dette var hun i rollen som vertinne og venninne korrekt kvinnelig ifølge datidens kinesiske skikker. Som mor, medmenneske og kvinne fremstår hun som tvilende, elskende, rasende og sårbar. «Nara» forsøker å vise disse ofte motstridene sidene og komme dypere inn i hva det var som drev henne og hvilke indre konflikter hun måtte hanskes med.

«Nara» er et av keiserinnens mange navn, og rollen synges av den anerkjente mezzosopranen Hege Høisæter. Kinas enehersker fikk tradisjonelt hverken sees eller høres av vanlige folk. Hun opptrer ofte i verket som en scenisk installasjon som låner stemme fra koret og sin yndlingsevnudd An Dehai, sunget av den fremragende kontratenoren Sean Bell.

Operaen følger ikke en lineær biografisk fortelling om Cixi, men heller utforske mulighetene som ligger i abstraksjonen av ulike episoder fra hennes liv: hennes sammensatte forhold til evnukken An Dehai, hennes møter med utenlandske embetsfolk og konene deres, som med sine spørsmål og blikk på kinesiske tradisjoner utfordrer og påvirker både Cixi og An Dehai, og keiserinnens gryende vennskap

med den amerikanske maleren Katherine Carl, som skulle få stor betydning. Handlingen vises i relativt frittstående tablåer som bindes sammen av musikken og fortelleren.

Et sentralt tema i operaen er hvordan det vi anser som vakkert eller grusomt er kulturelt betinget, og hvordan dette endrer seg, plutselig eller over tid. I «nara» belyses dette temaet gjennom den kinesiske skikken med å snøre føttene til pikebarn, og det dras paralleller til den vestlige skikken med korsettsnøring. Hva driver oss til å gjøre slike ekstreme ting mot hverandre og oss selv? Verket viser frem det grusomme ved disse kroppsfjendtlige skikkene, men også få frem at de kan sees som noe heroisk, tappert, grasiøst og vakkert, alt etter hvilken kulturell vinkling man ser det fra.

I kontrast til livet ved det kinesiske hoiet står rollen til den 6-årige jenta Bao, sunget av det unge talentet Sandrine Schau, som med snørte føtter drar ut på en reise med faren sin (barytonen Magnus Dorholt Kjeldal) for å oppleve den årlige drageflyvningen ved Keiserpallasset. Historiene til Bao og Cixi kryssklippes og sys sammen til et tankevekkende forløp, hvor det vestlige og det kinesiske blikket veksler mellom å ha fokus. De menneskelige erfaringene rundt tvil, frykt og selvødeleggelse blir gjenfortolket gjennom Cixis beslutning om å forby fotsnøring, en tradisjon som hadde eksistert i Kina mer enn tusen år.

Den eksperimentelle performance-artisten Josh Spear tolker rollen Katherine Carl, en kvinne som faktisk levde flere måneder som keiserinnens gjest i keiserpalasset i Beijing. I en sentral scene snøres han/hun inn i et

korsett, en tvetydig handling som reiser spørsmål om våre forestillinger om skjønnhet og kjønnsidentitet. Kan vi med sikkerhet si hva som er godt, hva som er vakkert eller riktig? Hos musikk utforsker klanger og fonetikk som ligger i språkene norsk, mandarin og kantonesiske. Det tidvis abstrakte musikalske uttrykket vil speiles i abstrakte bevegelser som gir uttrykk for musikken og handlingens skiftende følelser og stemninger.

Bevegelsesimpulser og bevegelsesmønstre spiller en sentral rolle i iscenesettelsen. For de klassisk skolerte sangerne i prosjektet representer den eksperimentelle operaen en mulighet til å utforske nye musikalske uttrykk og bruke stemme og kropp på andre, ofte krevende og utfordrende måter.

Fortelleren (fortellerkunstner Mimesis Heidi Dahlsveen) spiller en viktig rolle i å kontekstualisere handling og historisk bakgrunn på scenen gjennom ord og bevegelser. På denne måten spiller teksten en større rolle i «nara» enn den tradisjonelt gjør i opera, samtidig som musikken er et gjennomgående, bærende element. Det lille koret har mange funksjoner, som observatører, kommentatorer og utenlandske embetsmenn.

Flere av den historiske keiserinne Cixis seneste befalinger, også den hvor hun utstedte forbud mot skikken med fotsnøring, vil bli fremført av den kantonesiske duoen «The Gong Strikes One», i form av tradisjonell sør-kinesisk eller kantonesisk sang (*naam-yam*).

—Ellen Seligman.

MEDVIRKENDE

Musikk og konsept:
Tze Yeung Ho ^{NO/FI}

Libretto:
Linda Gabrielsen ^{NO}

Regi:
Ellen Seligman ^{NO}

Koreografi:
Max Pennanen ^{FI}

Scenografi/videokunst:
Magnus Pind ^{DK}

Lysdesign:
Ole Christian Stamnes ^{NO}

Kostymer:
Sofia Pantouvaki ^{GR/FI}
Suvi Matinaro ^{FI}

Sminkedesign:
June Olsen ^{NO}

Videoopptak og redigering:
Ben Speck ^{NO}

Lydopptak, miksing og mestring:
Elaine Maltezos ^{NO/US}

Dirigent:
Gunvald Ottesen ^{NO}

Forteller:
Heidi Dahlsveen ^{NO}

Keiserinne Cixi:
Hege Høisæter ^{NO}

An Dehai, evnukk:
Sean bell ^{NO}

Katherine Carl:
Josh Spear ^{NO/UK}

Bao:
Sandrine Schau ^{NO}

Baos far:
Magnus Dorholt Kjeldal ^{NO}

Akkordeon/repetitør:
Maren Sofie Nyland Johansen ^{NO}

Korist,sopran:
Linnea Sundfær Casserly ^{NO/FI}

Korist,alt:
Iris Oja ^{EST}

Korist,tenor:
David Hackston ^{FI}

Korist,bass:
Henry Tiisma ^{EST}

The Gong Strikes one,
kantonesisk *naam-yam* duo:
King-Chi Lee ^{HONG KONG}
Kong Chan ^{HONG KONG}

Hong Kong New Music Ensemble :
Euna Kim (fiolin) ^{HONG KONG}
William Lane (bratsj) ^{HONG KONG}
Chak Yin Pun (cello) ^{HONG KONG}
Juan Manuel García-Cano (obo) ^{HONG KONG}
Alfred Lee (valthorn) ^{HONG KONG}
Charles Ng (saksofon) ^{HONG KONG}

TZE YEUNG HO

Tze Yeung Ho er en norsk komponist og kunstnerisk forsker, oppvokst mellom Oslo og Toronto, nå bosatt i Helsingfors. Med sin flerkulturelle bakgrunn har språklige lyder manifestert seg som en viktig kilde for inspirasjon i Tze Yeung sin musikk.

Arbeidet hans plasserer seg ofte i veiskillet mellom ulike (mis)forståelser, ofte med utgangspunkt i møtet mellom musikk og språk. Han har spesielt fokus på fonetikk og møtepunkter mellom skandinavisk, finsk-ugrisk og kinesisk litteratur. Disse interessene kulminerte i Tze Yeungs kunstneriske forskning, og hans doktorgradoppgave om fonetiske elementer som komposisjonsverktøy ved Estlands musikk og teaterakademi i Tallinn, og ved Universitetet i Helsingfors.

Tze Yeung sitt nyeste prosjekt var en musikk-teaterforestilling i den nordiske paviljongen på Veneziabiennalen 2024.

GUNVALD OTTESEN

Gunvald Ottesen er dirigent og kommer fra Stord. Han vokste opp i teatermiljøet, og spesialiserte seg innen musikal, teater og opera. Han har sin utdannelse innen orkesterdirigering fra Norges Musikkhøgskole og Kungliga Musikkhögskolan i Stockholm.

Allerede som student dirigerte Gunvald for flere produksjoner ved Oslo Operafestival, og arbeidet som assisterende dirigent ved større produksjoner med Opera Østfold og NorrlandsOperan. Rett ut fra studiene debuterte han med Göteborg Opera, hvor han dirigerte en produksjon av musikalen Cabaret.

Senere har han vært assisterende dirigent ved Bergen Nasjonale Opera, og ved Norske Opera og Ballett. I nyere år har han også dirigert for symfoniorkestre som Bergen Filharmoniske Orkester, Stavanger Symfoniorkester og Arktisk Filharmoniske m.fl. Mellom 2019–2021 var Gunvald deltager i eliteprogrammet Dirigentforum, som en av få særskilt talentfulle dirigenter i Norge.

MIMESIS HEIDI DAHLSVEEN

Mimesis Heidi Dahlsveen er forfatter, fortellerkunster, og universitetslektor i muntlig fortellerkunst ved OsloMet–Storbyuniversitetet. Siden 1996 har hun arbeidet som forteller i inn- og utland. Hun lager forestillinger både for barn og voksne, ofte i samarbeid med andre kunstnere, og har deltatt på en rekke internasjonale festivaler og EU-prosjekter.

Heidi har påvirket fortellerbevegelsen i Norge gjennom kurs og artikler, og bruker ofte kunstnerisk forskning som inngang til å forstå muntlig fortellerkunst og narrativer. Hennes fokus er å la de tradisjonelle fortellingene belyse samtidsaktuelle temaer. I 2008 ga hun ut fagboken Innføring i muntlig fortellerkunst på Universitetsforlaget. I 2019 kom hun med sin andre faglige bok.

HONG KONG NEW MUSIC ENSEMBLE

Hong Kong New Music Ensemble er en av Asias ledende ensembler innen ny musikk, og ble etablert av William Lane i 2008. De er kjent for sine spennende fremførelser som strekker seg utover den klassiske konsertscenen, og inn i interdisiplinære samarbeid, pedagogiske arrangementer og forskningsprosjekter med globale kunstneriske nettverk.

Ensemblet har samarbeidet med internasjonalt anerkjente Guangdong Modern Dance Company, Alice Theatre Laboratory, og Hong Kong Chinese Orchestra. De har utfremført over hundre samtidsverk ved prestisjetunge festivaler som blant annet Hong Kong Arts Festival, Tonyeong International Music Festival, ECHOFLUX Festival of New Media, CYCLE Music and Art Festival og Wilsey Center for Opera.

THE GONG STRIKES ONE

The Gong Strikes One er en gruppe hovedsakelig bestående av Chan Chi-kong og King-chi Lee, grunnlagt i 2012 i Hong Kong. De spesialiserer seg på tradisjonell kinesisk teatermusikk og omfavner alt fra konserter, historiefortelling, teater og improvisasjon som måte for å fremføre sine prosjekter.

Debuten deres innen teater, *I, Wu Song* fra 2017 er en ordløs enmannsopera som utforsker selve essensen av operaens bevegelser og musikk. Siden den gang har gruppen viet seg til produksjoner av et bredt spekter av kreative forskningsprosjekter. Nylige prosjekter inkluderer et online bibliotek av nyskrevet musikk basert på musikalske stiler og dramatiske behov fra tradisjonelt kinesisk teater, og et interaktivt teaterverk som utforsker fotbruken i kanton-esisk opera.

THE VINCENZO SINGERS

The Vicentino Singers er et vokalensemble som spesialiserer seg på fremføring av både den nyeste samtidsmusikken og vokalpolyfoni fra 1500- og 1600-tallet. Ensembles medlemmer bor og arbeider i Finland og Estland.

Ensemblet setter fokus på vokalrepertoar som utvider menneskestemmens grenser, særlig med den virtuose konteksten med mikrotonalitet. Gruppen har bestilt nye verk av flere levende finske, norske og estiske komponister i de siste årene og har vært en viktig støttespiller for vokalmusikk i Norden.

Ved siden av samtidsmusikk utforsker ensembles ulike programmer renessansens stemningssystemer og deres forbindelser til vår tids mikrotonale estetikk.

SANDRINE SCHAU

Sandrine Schau er sopran fra Moss, bosatt i Oslo. Hun har bemerket seg som solist, kammermusiker og ensemblesanger, i et repertoar som spenner mellom barokk, klassisk og moderne musikk. Når hun fremfører er hun interessert i å dyrke renhet og enkelhet, og å foredle de små tingene.

Sandrine Schau har utdanning i utøvende, klassisk sang ved Norges Musikkhøyskole og Barratt Due Musikk institutt. Som solist har hun blant annet sunget Händels *Messias*, Bachs *Juleoratorium* og Faurés *Requiem*. Sommeren 2023 var hun solist på konserten *Eventyrlige sanger* på Oslo Kammermusikkfestival, hvor hun fremførte utdrag fra nyskrevne operaer av Rachel J. Peters og Royce Vavrek. I februar 2024 sang hun også utdrag fra operaen deres *Three Amputators* med Arktisk Filharmoni på Arctic Chamber Music Festival på Svalbard.

SEAN BELL

Sean Bell er kontratenor og performancekunstner fra Oslo. Arbeidet hans sentrerer seg hovedsakelig rundt kammermusikk og sakral musikk og opera, men har også et fokus på nye ideer og metoder for å tolke klassisk- og samtidsrepertoar. Gjennom soniske fantasier og arrangementer utforsker han dette repertoaret på nye måter. Dette har ført til en rekke samarbeid og soloopptredener på grensen mellom klassisk musikk og performancekunst.

I 2021 debuterte han på Høstutstillingen med sitt performanceverk *Stille Amare*. I 2023 debuterte han som solist ved Den Norske Opera og Ballett i operaen *Nothing* av David Bruce. Sean er i tillegg en aktiv improvisator, spiller barokkgitar og driver med instrumentbygging og musikkelektronikk. Bell har en mastergrad i tidligmusikk fra Royal Conservatoire The Hague i Nederland, og en bachelorgrad i musikkpedagogikk fra Norges musikkhøgskole.

MAGNUS DORHOLT KJELDAHL

Magnus Dorholt Kjeldal er vokalist og baryton fra Telemark. Han debuterte på Den Norske Opera og Ballett i 2012 og siden da har han sunget på både norske og utenlandske scener, blant annet ved Opera Nordfjord, Opera Trøndelag og Operaen i Kristiansund.

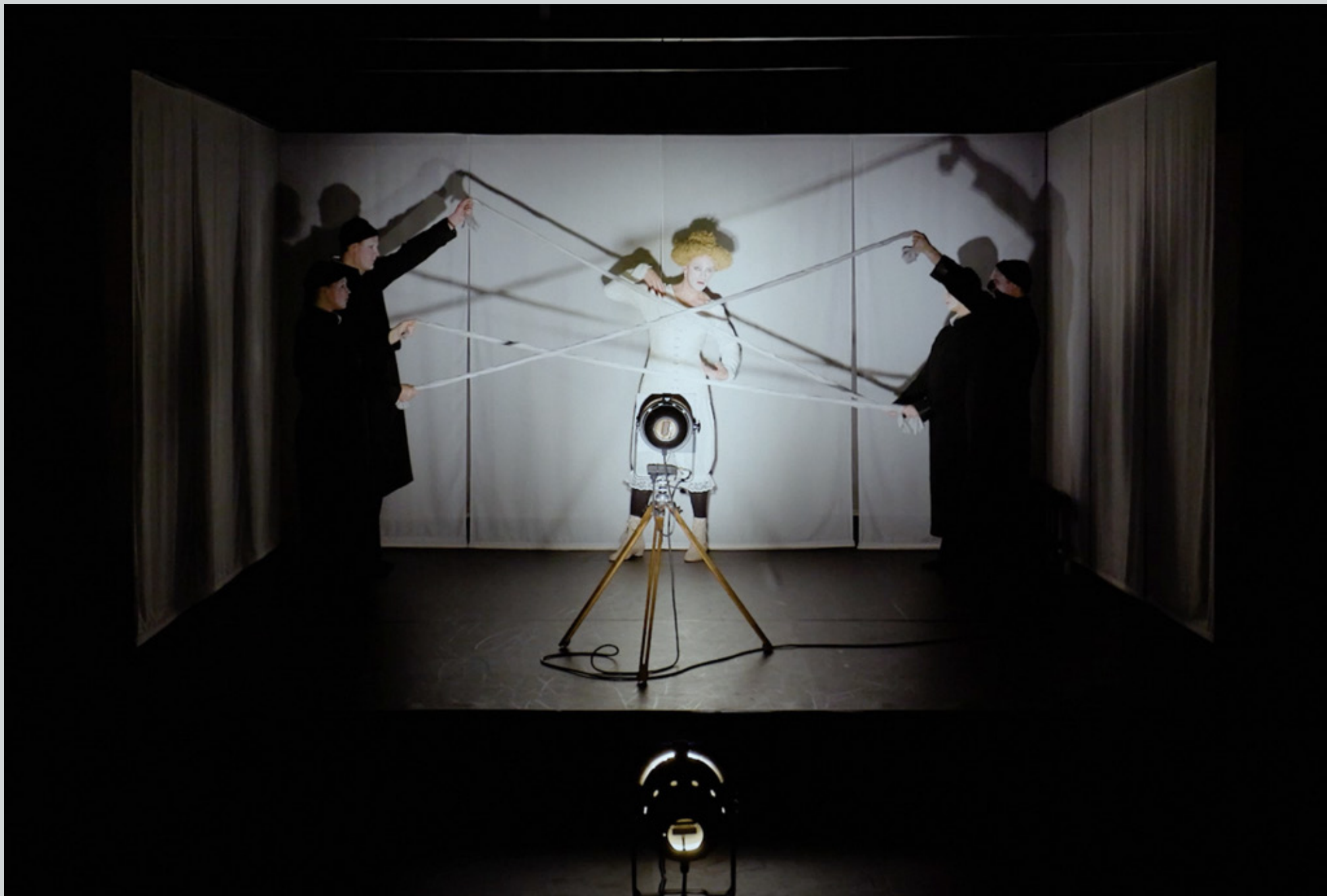
De siste årene har han blant annet sunget hovedrollen i Kverndokks operamusikal *Jorden rundt på 80 dager* ved Opera Nordfjord, *The Sound of Music* ved Opera di Setra, *La Bohème* ved Arktisk filharmoni og *Flaggermusen* ved Ringsakeroperaen.

Han er utdannet operasanger, med studier fra Barratt Due Musikk institutt og Operahøgskolen ved Kunsthøgskolen i Oslo. Men med en allsidig stemme, synger han også crossover, storband, jazz og crooner. For tiden jobber han med Jeremy Silver for å utvide stemmerepertoaret sitt ytterligere. Han er også travel med fremførelser i rollen som Feri i *Czardas-fyrstinnen* ved Den Norske Opera og Ballett.

HEGE HØISÆTER

Hege Høisæter er en mezzosopran fra Bergen, med operautdanning fra Royal Northern College of Music i Manchester, og Statens Operahøgskole i Oslo. Fra 2002–2016 var hun sangsolist ved Den Norske Opera & Ballett, hvor hun tolket en rekke krevende roller innenfor et bredt spekter av stilarter — alt fra barokk og klassisk opera til urfremføringer. Hun har også vært solist med blant annet Bergen Filharmoniske Orkester, Operaorkesteret, Arktisk Filharmoni, Oslo Sinfonietta og Vertavo.

I 2023 ble hun nominert til Hedda-prisen for sine rolleprestasjoner som Ameli i urfremførelsen av *Fram* av Oda Radoor og Synne Skouen. Hege har også gitt ut soloplaten *Jordlys* i samarbeid med LAWO Classics, som i 2019 ble nominert til Årets solosanginnspilling i Opus Klassik.

CREDITS

Tze Yeung Ho
Gunvald Ottesen

Komponist
Dirigent

Musikere:
Hong Kong New Music Ensemble
The Gong Strikes One
Maren Sofie Nyland Johansen

Orkester
Kantonesisk *naam-yam* duo
Akkordeon

Linda Gabrielsen
Ellen Seligman
Magnus Pind
Emmi Pennanen
Sofia Pantouvaki
Suvi Matinaro
June Olsen

Libretto
Regissør
Scenograf
Koreograf
Kostymedesigner
Kostymesyer
Sminke

Roller:
Hege Høisæter
Mimesis Heidi Dahlsveen
Josh Spear
Sean Bell
Sandrine Schau
Magnus Dorholt Kjeldal
The Vicentino Singers:
Linnéa Sundfær Casserly
Iris Oja
David Hackston
Henry Tiisma

Cixi (mezzosopran)
Forteller
Katharine Carl
An Dehai (kontratenor)
Bao (sopran)
Far (baryton)
Kor og tale

Coverillustrasjon
Booklet design
Fotograf

Enkekeiserinnen av Katharine Carl
Anette L'orange | Blunderbuss
Miri Levi

Støttet av Arts and Culture Norway, Nordic Culture Point, Nordic Culture Fund, Fond for lyd og bilde, Dramatikerforbundet og Norsk senter for ny dramatikk samt Det finsk-norske kulturinstituttet.

HKNME støttes av Hong Kong Arts Development Council (HKADC).

En del av New Perspectives for Action
— et prosjekt av Re-Imagine Europe,
medfinansiert av Den Europeiske Union.

**NORDISK
KULTURFOND**

ALL RIGHTS RESERVED AURORA RECORDS AS
© 2026 NORWEGIAN SOCIETY OF COMPOSERS © 2026 TZE YEUNG HO.
ACD5126 · NOLFA2503—010. EAN/UPC: 7090057990433.
ALL TRADEMARKS AND LOGOS ARE PROTECTED. ALL RIGHTS OF
THE PRODUCER AND OF THE OWNER OF THE WORK REPRODUCED
RESERVED. UNAUTHORIZED COPYING, HIRING, LENDING, PUBLIC
PERFORMANCE AND BROADCASTING OF THIS RECORD PROHIBITED.

